

# mallorca socialista

n.º 34 Març 1981/30. — pts.

## Un programa de política cultural

per Damià Pons

(Pág. 8)

## Música i Cultura Popular

per Victori Planells

(Pág. 8)

## La dieta econòmica de Calvo Sotelo

per Josep M. Muntaner Pascual

(Pág. 3)

### POLLENÇA

## La Comissió Provincial d'Urbanisme donà raó al PSM

L'impugnació presentada a l'Ajuntament de Pollença per l'agrupació local del PSM en el sentit de no autoritzar les super-urbanitzacions del Pinar de l'Anglada i S'Tiler, fou desestimada fa uns quants dies. La Comissió Provincial d'Urbanisme revocava la decisió presa pel consistori pollencí. (Inf. pág. 6).

La fi d'una usurpació

## Joan Perelló o l'escó que mai no deixà de pertànyer al PSM



Foto: Manolo Rivera

### EDITORIAL

## “FINIS HISPANIAE?”

Els pobles que pretenen anar contra els corrents històrics han escollit voluntàriament el camí de la seva pròpia destrucció. Els nacionalistes entenem que el futur de l'Estat Espanyol només es garanteix si troba les fórmules adients que permetin el ple autogovern de les nacionalitats i regions que l'integren. L'amenaça contra la unitat de l'Estat —que ara sembla inquietar tant als nostres poders fàctics— neix de la caparrudesa d'admetre una evidència: l'Estat Espanyol és una realitat plurinacional. Els nacionalismes dins l'Estat Espanyol tenen un arrelament popular desigual, però els intents d'ofegar-los i reprimir-los duren exactament al resultat invers que pretenen els centralistes. Recordem que Euzkadi es radicalitzà gràcies a la miopia de la dictadura del general Franco, nefast exemple d'intransigència “españolista”. A un nivell diferent, Catalunya pot agrair al franquisme haver-li creat les condicions per fer —des d'una repressió estúpida— del nacionalisme català una idea plenament popular, i els “altres nacionalismes” de l'Estat Espanyol tenen també, paradoxalment, un cert deute de gratitud amb el dictador que els ajudà, amb mesures impopulars, a fer un camí entre la gent que mai no haurien aconseguit dins la “tol·lerància repressiva” d'un règim democràtic.

La Constitució espanyola no permet, certament, gaire optimisme en matèria d'autogovern de “les nacionalitats i regions”. Si admet alguna cosa més que una descentralització estrictament administrativa, de cap manera per-

met —com ens volen fer creure lectures generoses però incorrectes— arribar a un Estat Federal. Amb tot i això, el magre “Estat de les Autonomies”, compartit substancialment pel binomi UCD-PSOE, ha estat un dels factors decisius per fer esclatar la crisi. Si l'ideari democràtic i constitucional ha fet camí a nivell popular, si inspira la immensa majoria de les formacions polítiques de l'Estat, si és compartit per les classes dominants, cal admetre que ha entrat encara molt poc dins els Cossos de Seguretat i dins l'Exèrcit. Els ideals democràtics i el respecte cap als drets de les nacionalitats i regions tenen encara —si és que la tenen— una presència molt minsa dins l'ideari que forma les noves promocions dels poders fàctics. I és prou difícil que sigui compartit allò que no ha estat assimilat. I pràcticament impossible que algú que ho desconeix pugui ésser-ne un defensor.

L'intent de Cop d'Estat dels Tejero, Milans del Bosch i Armada és el símptoma inquietant que dins amplis sectors dels Cossos de Seguretat i de l'Exèrcit es viu, pensa i actua no tan sols al marge sinó fins i tot en contra del sistema democràtic fixat per la Constitució. L'aïllament social en què viuen lamentablement els nostres poders fàctics accentua les possibilitats de conductes anti-històriques com les que acaben de viure. Integració social i inserció dins un ensenyament obert i democràtic són elements per evitar que els Cossos de Seguretat i l'Exèrcit siguin embarcats en aventures que ens durien a una dictadura sangant, a l'aïllament internacional i al caos econò-

míc. L'Estat espanyol viu un procés de descolonització llarg i traumàtic: Per uns cossos formats dins l'ideari d'una grandesa utòpica haver de recórrer un camí invers al de l'Imperi espanyol du fàcilment a la crispació. I l'Estat espanyol ha estat un descolonitzador pèssim que s'ha desfet del passat colonial enmig d'aventures bèl·liques irracionals —així la guerra contra els Estats Units el 1898— o d'actes vergonyants, com la venda del Sahara al règim de Hassan. Un cop enllestida la descolonització “exterior” —que acabarà amb el retorn al Marroc dels “presidios” de Ceuta i Melilla, i el recobriment de Gibraltar— queda el llarg camí de la descolonització “interior”. És a dir: la transformació d'un centralisme intransigent en un sistema confederal on les nacionalitats i regions de l'Estat espanyol tinguin el seu ple autogovern.

Per tot arreu d'Europa avancen les nacionalitats. El centralisme no presideix formes estatals tan diverses com les del Regne Unit, Itàlia, Suïssa, Alemanya, Iugoslàvia, Unió Soviètica, etc. Un ventall que va des del regionalisme al dret a l'autodeterminació, passant pel federalisme. Dins l'Estat espanyol els Tejero i semblants consideren que el pàlid Estat de les Autonomies significa el “finis Hispaniae”. Però la nació espanyola com a bloc monolític i unitari no hauria d'inquietar: ha deixat senzillament d'existir. Un Estat plurinacional ha començat a néixer. I dins ell Mallorca recobrarà la seva pròpia veu. L'amenaça de la força no faria altra cosa que accelerar el procés.



# mallorca socialista

Publicació del  
Partit Socialista de Mallorca

Responsable-Coordenador:  
Rafel Oliver Piguillen

Consell de Redacció:  
Antoni I. Alomar  
Bartomeu Carrió  
Joan Perelló Ginard  
Damià Pons Pons

#### Col·laboradors:

Joan Adrover, Miquel Adrover, Victor Alomar, Miquel Alenyar, Guillem Adrover, Antoni Artigues Bartomeu Barceló, Joan Barceló, Maria Barceló, Victor Bonnin, Margalida Bujosa, Manuel Cabello, Antoni Cabrit, Llorenç Capellà, Margalida Capellà, J. Dam Casti-  
llo, Juan José Cano, Jordi Carbonell, Joanot Colom, Jaume Corbera, Assumpció Cortés, Climent Garau, Antoni Garau, Ferran Gomi-  
la, Alfons Grech, Biel Frontera, Pere Jofre, Miquel Llambies, Josep Ma. Llopart, Macià Lladó, Isidor Mari, Francesc Mas, Joan Mas i Vives, Vicenç Matas, Santiago Miró, Bartomeu Mestres, Jaume Morey, Andreu Murillo, Josep Ma. Muntaner i Pascual, Bartomeu Mulet, Mateu Morro, Andreu Oliver, Gabriel Oliver, Magda Oranich Tomeu Payeras, Damià Ferrà-Ponç Plàcid Pérez, Josep Rosselló, Pere Sampol, Antoni Serra, Jaume Santandreu, Sebastià Serra, Jaume Sureda, Joan Torrens, Josep Tur, Sebastià Verd, Vicent Ventura.

Coordinador de "Presència i Opinió"  
Gabriel Florit

Fotografies:  
Arxiu "Mallorca Socialista", D.M.,  
Pere Escales, Manolo Rivera.

Publicitat i Suscripcions:  
Marcelino Fernández, Miquel Payeras.

Disseny, portada i fotografies:  
Manolo Rivera

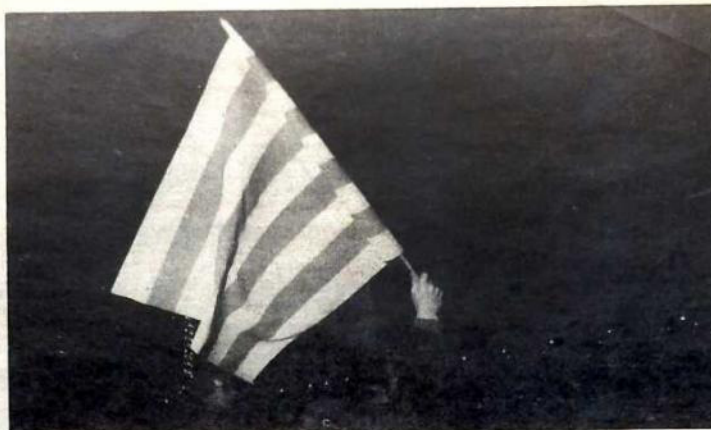
Edita:  
Partit Socialista de Mallorca

Redacció i administració:  
Carrer del Temple, 7. Ciutat de  
Mallorca. Tels. 221414-221626.

Imprimeix:  
Editora Balear, S.A.

Dipòsit Legal:  
PM 511-77

Els escrits publicats per "Mallorca Socialista" no representen necessàriament la línia política del P.S.M., la qual es manifesta únicament a l'editorial.



## PRPOSTA SOBRE LA BANDERA DE MALLORCA

Tot País acostuma tenir uns símbols que el representen. Molts de mallorquins, però, ignoren quins són els símbols històrics que al llarg dels segles han servit per a representar la identitat nacional del nostre poble. Aquest fet és indicatiu del grau de despersonalització que sofrem. Des de fa anys, s'està produint a la nostra illa una polèmica pública entre aquells qui defensen la senyera de les quatre barres com a símbol nacional i aquells altres que defensen la bandera de les quatre barres amb un castell sobre franja morada. Aquests arguments l'existència d'un document del rei Sanç del 1312, però s'obliden que no apareix documentat el seu ús al llarg de la història, només des de principis de l'actual segle. En canvi, és quantiosa la informació sobre l'ús de la senyera de les quatre barres com a símbol representatiu al llarg de tota la història: la diuen els pagesos revoltats contra els senyors de Ciutat, als segles XIV i XV, i també la diuen els mallorquins d'avui quan reclamen autonomia, la protecció del paisatge o la unitat sindical.

A causa que alguns sectors d'ideologia ultradretana han volgut capitalitzar la desinformació popular, la polèmica ha derivat cap a posicions absolutament acientífiques i irracionals. Els ultres, centralistes de tota la vida i partidaris del genocidi de les diverses nacionalitats de l'Estat, ara se'ns presenten com els defensors d'una mallorquinitat amenaçada pels catalanistes. Això és una grollera i interessada manipulació de l'opinió pública: el mallorquinisme històric sempre ha reconegut la catalanitat cultural, històrica i nacional de Mallorca. Però, tants d'anys de manipu-

lació del poble han donat com a resultat que una part considerable de la nostra societat cregui que les quatre barres són un símbol que ens és estrany.

Mentre duri la polèmica, els nacionalistes d'esquerres no podem esperar passivament que se resolgui el litigi. Els símbols que ens representen no han de ser durant més temps absents dels balcons dels ajuntaments en els dies de festa major d'altres efemèrides. L'actitud a adoptar convé que sigui valenta i, al mateix temps, respectuosa amb aquesta situació de confusió polèmica que existeix en el carrer. La proposta podria ésser la següent:

"Mentre les institucions representatives de les Illes Balears (el Consell General Interinsular) o el futur Estatut d'Autonomia no determinin quins són els símbols representatius de la nostra comunitat, l'ajuntament penjarà al balcó de la Casa Consistorial i als altres edificis públics les tres banderes següents: la bandera de l'Estat al centre, com ordena l'actual Constitució, i, als seus costats, la senyera de les quatre barres amb franja morada i castell. Aquestes dues darreres banderes són considerades com a símbols representatius del nostre País per uns sectors o altres de la societat mallorquina".

Es una proposta respectuosa amb els diferents criteris enfrontats que ha estat aplicada amb bons resultats a alguns pobles, concretament a Campanet i a Montuïri. Una mesura convenient a l'hora de presentar la moció seria presentar-la recolzada amb una àmplia recollida de firmes de suport.



El divendres dia 27 de febrer, el poble de Mallorca donava una inequívoca resposta a l'intent d'implantar un règim dictatorial a través d'un cop d'Estat: més de 20.000 mallorquins feren el recorregut des de la Plaça Espanya fins a la Plaça Major sota el lema "Per la llibertat, la democràcia i la Constitució". Llàstima que els principals organitzadors oblidassin d'afegir "per l'autonomia" precisament l'eina de llibertat i democràcia del poble de Mallorca.

edicions catalanes



curial

## novetats importants:

...

### \* Bel Peñarrúbia

Mallorca davant

el centralisme

Biblioteca de

Cultura

Catalana 47

...

### \* Homenatge

a Francesc

de B. Moll (Volums

I i II) Randa 9 i 10

...

### \* Petit Curial

Enciclopèdic.

La primera

enciclopèdia

manual en

llengua catalana



El fallit cop militar contra l'ordre constitucional deixa en primer terme de l'anàlisi el programa econòmic del President del Govern espanyol, senyor Leopoldo Calvo Sotelo. Per sota de la inestabilitat política, i més fonda que aquesta, la degradació de la situació econòmica a l'Estat espanyol està soscavant, lentament però inexorablement, les bases de la convivència ciutadana. A fer-hi front

s'ha dirigit la meitat del discurs d'investidura que féu l'aleshores candidat a primer ministre, davant els diputats del "Parlamento" espanyol. Sense gairebé novetats apreciables sobre anteriors allocucions de la UCD, la proposta governamental no ha satisfet a cap de les altres forces polítiques, ni a les dues que hi votaren a favor, després de l'assalt espectacular, a mà armada, de la seu parlamentària.

## La dieta econòmica de Calvo Sotelo

Què podia dir el senyor Calvo Sotelo que no hagués dit ja, successivament i reiteradament, els governs del senyor Suárez, en els quals aquell uns papers tan rellevants hi tingué en matèries precisament econòmiques? Tant el diagnòstic de la situació, com les mesures a prendre per a portar-hi remei, s'havien de cenyir, lògicament, als plantejaments ja fets en diverses ocasions en aquests dos o tres anys darrers. I això és el que s'esdevingué el dimecres divuit de febrer en el discurs del senyor Calvo, que els mitjans "assabentats" qualificaven, ja amb anticipació, d'ementent econòmic.

Llastimosament l'economia no fou tractada amb l'extensió o la intensitat que hauria calgut, donada la gravetat de la situació i les negres perspectives de cara a l'esdevenidor. Algunes de les frases serviren, però, per a posar en relleu, molt matissadament, que ni tots els mals ens venen de fora, ni la situació és més o menys com la d'allà. Així, l'actual President digué que la nostra crisi industrial és molt més gran, relativament, que a d'altres països, i que les institucions espanyoles (les finances públiques, el sistema financer, les relacions laborals) no són eficaces en vistes a administrar adequadament recursos escassos.

En aquests punts el senyor Calvo Sotelo posà el dit a la llaga. De la mort del general Franco encà no res no s'ha fet per a millorar substancialment i de forma consistent i progressiva les estructures econòmiques de l'Estat. Alguns retocs, alguns progressos; però la massa dels problemes ni s'ha tocat, ni —el que és més greu— s'ha enfocat o endegat per a poder participar-ne la millora. Les bases econòmiques del país estan en descomposició; en part, per la profunditat de la crisi i, en part, per l'herència nefasta del franquisme. I encara és hora de veure com les declaracions i promeses de reconversió industrial, de fórmules noves per a contenir la desocupació, de limitació de la inflació, d'afavoriment de l'estalvi i de la inversió es converteixen en modestes però efectives realitats.

La raó de fons d'aquesta escurxidora inoperàcia governamental és que el partit de la UCD no ha sabut o no ha volgut fer front amb



energia a la problemàtica econòmica; potser per la seva dimensió, potser per les inevitables conseqüències socials que se'n derivarien, potser pel temor d'afectar interessos importants, entre ells els seus propis, de partit polític. La tàctica de "qui dies passa anys empeny" s'ha aplicat subrepticiament a l'administració econòmica de l'Estat, amb els resultats d'acumulació negativa que tots veiem.

En el discurs a les "Cortes", el senyor Calvo dividí en diversos apartats, les prioritats del seu programa. Per no repetir el que ja s'ha dit tantes vegades, remarquem només alguns matisos o qualificacions sobre temes diversos que posen en relleu la seva orientació personal: decidida opció nuclear ("per la independència política (?) i desenvolupament"); augment del finançament estatal de la seguretat social; necessitat d'una moderació

de salaris; importància de la inversió privada per damunt de la pública per a reduir la desocupació; política monetària rigorosa per a limitar la inflació; reducció del dèficit públic (d'entrada en 30.000 milions i molt més el 1982); no augmentar la pressió fiscal; triar molt les ajudes a sectors i empreses en dificultats; racionalitzar i planificar l'actuació de l'Estat; desenvolupar una programació regional a Espanya.

No n'hi ha prou amb parlar de dretanització en jutjar aquestes propostes. Algunes són plausibles i segurament acceptables en bé d'una racionalització del sistema econòmic. El mal és que ens continuen sonant a música celestial en el context polític i social en què haurà de moure's aquest Govern. És a dir, en unes estructures que ni amb prou feines no s'aguanten i que per vicis i inútils són gairebé

impossibles d'adobar. Se'n fa difícil d'imaginar que l'èmfasi amb el qual el senyor Calvo s'adreça als parlamentaris correspongui a una sòlida i eficaç capacitat d'actuació d'ell i del seu Govern.

En la perspectiva dels Països Catalans qualsevol millora de les estructures econòmiques de l'Estat sempre tindrà unes repercussions molt més amples que les dels estrictes arruïaments que es facin. Com economia dependent que som i, alhora subministradora de gran part del finançament públic, tot el que sanegi els malbarataments i les ineficiències governamentals constituirà un benefici immediat per a casa nostra.

Però també cal considerar-hi, i força negativament, les implicacions econòmiques de la "política autonòmica" definida pel President del Govern a les "Cortes". Afirmà que és imprescindible enrobustir l'Estat; fer l'Estat més fort encara per a poder així servir millor (?) les autonomies, ja que l'Estat n'és una peça fonamental. Per tant, farà tot el que calgui per a que es compleixi el principi de la unitat econòmica d'Espanya, exigint per la Constitució, per l'eficàcia econòmica, per la crisi econòmica i per la incorporació a la CEE. I que, per a tirar endavant aquest procés d'ordre econòmic, caldrà planificar-ho tot bé, evitant de traspasar coses que no calguin a les comunitats autònomes o bé fent-ho sense rigor.

Entre les intencions manifestades pel senyor Calvo Sotelo i les possibilitats reals d'actuació en front d'un país econòmicament descompost i amb un crèdit governamental força limitat, avançarem en l'any 1981 en un horitzó que no presagia gaire èxits, ni inclús progressos parcials. Des dels Països Catalans, a més a més, la posició del President del Govern d'enfortir l'Estat a costa de les autonomies (disjuntiva obligada) fa témer inclús pels modestos avenços institucionals aconseguits (la Generalitat de Catalunya) i pels que pugui fer sortir a la llum, respecte al País Valencià i a les Illes, la política del partit al govern amb el títol recolzament de les forces estatals de l'oposició.

JOSEP M. MUNTANER  
I PASCUAL

TELES MALLORQUINES  
I ROBA DE LLENGOS

a  
**CAN  
OLIVER**

Carrer Victòria, 1  
Tel. 631288 Soller



C. O. P. E.  
MALLORCA

**RÀDIO  
POPULAR  
DE MALLORCA**

és popular i és  
de Mallorca

**RESTAURANT NATURISTA**

14 Pa

**ESPECIALIDADES**

PAELLA VEGETARIANA \* CARNE VEGETAL  
ENSALADAS ESPECIALES \* PAN INTEGRAL  
PIZZAS INTEGRALES \* KEFIR  
POSTRES INTEGRALES \* BATIDOS \*  
TIZANAS MEDICINALES \*  
TÉS \* ZUMOS NATURALES

C/ Francisco Suau 14 Ctra. Valldemosa Palma de Mallorca 204185

**ÚLTIMA  
HORA**

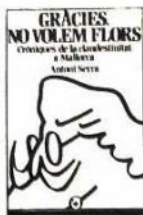
DUES EDICIONS DIARIES

ROBA JOVE I ORIGINAL A  
**TRIS-TRAS**

SINDICAT, 4 CIUTAT DE MALLORCA



## NOVETATS DE LA MAGRANA



### GRÀCIES, NO VOLEM FLORS.

Cròniques de  
la clandestinitat  
a Mallorca.  
Antoni Serra.

### BREU HISTÒRIA D'ETA.

Mercè Ibarz.

### LLENGUA I POBLACIÓ A CATALUNYA.

Miquel Strubell i Trueta.

### DONA I LLIBERTAT.

Aportacions al debat  
feminista avui.

Anna Estany, Laura Freixas,  
Mercè Garau, Victòria Sau,  
Anna Bofill, Karmela Merchante,  
i altres.

### LA NARRACIÓ D'ARTHUR GORDON PYM.

Edgar Allan Poe.  
Traducció de  
Francesc Parcerises.

### CENTRALS NUCLEARS I AUTONOMIA.

Blai Espinet i Rafael Villar.

### PARE DE RATES.

Joan Barceló.

### LA CRIDA DEL BOSC.

Jack London.  
Traducció d'Antoni  
Rovira i Virgili.  
2.ª edició.

### EL CASTELL DELS CÀRPATS.

Jules Verne.  
Traducció de M.ª Antonia Oliver.  
2.ª edició.

## UNA CASA ESPECIALITZADA EN ALTA FIDELITAT



imatge i só

- \* So Professional
- \* Lloguer de pel·lícules
- \* Cinema
- \* Alta Fidelitat
- \* Televisió
- \* Discs
- \* Servei Tècnic Propi

Carrer Antoni Marquès Marquès, 4 — Tel. 296174  
CIUTAT DE MALLORCA

## La fi d'una usurpació

# L'escó que sempre fou del PSM

Acabat finalment el contenciós del regidor titular del P.S.M. a favor de les tesis del partit, i, nomenat Joan Perelló, es fa necessari per part de Mallorca Socialista, el presentar als seus lectors la figura d'aquest militant que haurà de representar l'opció d'esquerra i nacionalista en el consistori ciutadà.

Joan Perelló, membre de l'Executiva del P.S.M., poeta, treballador de la Companyia Ibèria i home disposat a ser ner damunt de tot el delegat de l'opció socialista i nacionalista del P.S.M. a l'Ajuntament i, per tant, a acceptar la decisió democràtica de les bases, ens ofereix aquesta entrevista tot just quan s'acaba de saber la notícia de la Junta Electoral donant-li la credencial de regidor.

Mallorca Socialista: Joan, que et sembla la decisió final de la Junta electoral de Zona? Joan Perelló: Aquesta decisió, el que he de dir, és que el P.S.M. la donava com a esperada ja des de fa temps i ens ha semblat molt lenta, però crec que, al final, s'ha obrat en justícia i el P.S.M. ha recuperat el seu escó.

MS.—Després dels comunicats, adhesions i un llarg etc. de tinta escampada per damunt paper, creus que la consecució de la credencial per la teva part és legítima?

J.P.— Jo pens, de tot això, que és legítima des del moment en què en Josep Bernat i etc... formen part d'un partit que no és el P.S.M., un partit que també pot ésser socialista, nacionalista... però, que no respon al que és el P.S.M. avui en dia. Aleshores, no tenia cap sentit que el vot obtingut pel P.S.M. a les darreres eleccions estigués en mans de gent que no forma part d'aquest partit que és diu Socialista de Mallorca.

### INTERFERÈNCIES POLÍTIQUES

MS.— Quina opinió et mereixen les postures de n'Ignasi Ribas i na Catalina Moragues davant l'afer?

J.P.— En un sistema democràtic totes les postures sempre em pareixen correctes i s'ha de respectar allò que ca-

dascú creu, ara bé, a mi personalment, com a membre del Partit Socialista de Mallorca em varen parèixer incongruents i quasi bé d'una interferència dins problemes d'altres partits. Per la meua part aquest petit problema que ha pogut suposar la votació de na Cata Moragues, recolzada posteriorment a nivell de premsa per n'Ignasi Ribas, crec que, de cap manera, ens ha d'afectar les nostres relacions dins l'Ajuntament. En conseqüència, nosaltres com a partit d'esquerra que som, hem d'actuar tots plegats mantenint sempre i per tot el pacte d'esquerres per a la Ciutat.

MS.— Joan, et fa por que els seguidors de l'Esquerra Mallorquina et puguin boicotejar des de fora de l'ajuntament la teua labor?

J.P.— No em fa por des del moment en què no em podran boicotejar a mi, si un cas boicotejarien una opció nacionalista i socialista. Hem de pensar que ells mateixos si representen una opció semblant a aquesta no ho poden fer.

### EN DEFENSA DE LA PARTICIPACIÓ CIUTADANA

MS.— En quant al moviment ciutadà, com creus que reaccionarà?

J.P.— Crec que hem d'acabar procurant evitar possibles confusions dins aquest tema, i pagar pensant que uns són els bons, etc., els altres els dolents. El P.S.M. quan es va fer el Programa Electoral que incloïa fora del partit mentalment la participació es va ciutadana no va ser cosa estranya, a clusiva d'en Jaume Obrador, essent gent d'aquest sector, sinó que va ser un programa assumit per tot el partit, aleshores, ho va guiar creure o no, jo també va defensar en defensa de la participació ciutadana a tota la meua vida va gestió a l'ajuntament.

MS.— Passant ara a la presència de Jaume Obrador: què respon na opinió i mereix la senyalar tasca aquest any i mig, propostions de dos anys que representen el P.S.M.?

J.P.— En aquest sentit, fa mesves les declaracions que el seu moment ja va fer el Comitè Executiu del Partit Socialista de Mallorca valorant globalment molt positiva la labor d'en Jaume Obrador dins l'Ajuntament de Ciutat com a regidor del P.S.M., però bé que, en els darrers moments notava a faltar, doncs que hi havia un Secretari disposat a ajudar-lo, una certa resistència a dur endavant el programa cultural que el partit tenia plenament assumit.

MS.— Quina comissió t'agradaria dur i quins problemes hi pot haver a l'hora de triar, tant des del punt de vista del P.S.O.E. com dels sectors

## Elegancia i

En mode  
Antonio P  
Atasi  
Bop  
Escola  
Enrique







# PRESENCIA I OPINIO

PARLEN ELS POBLES

## S'ARENAL

### S'Arenal al Consell

A les dues hores que el Partit Socialista de Mallorca feu al Consell de Mallorca el passat dia 7 es va fer pàl·lid el poc interès, la indiferència que els Partits d'àmbit estatal tenen pels problemes del nostre poble.

Es indignant que partits que representen a la majoria dels ciutadans, dels qui habiten al Molinar, al Coll, a Ca'n Pastilla i S'Arenal, votin en contra de la moció en contra de la instal·lació de la plataforma per a descarregar petroli a Cala Gamba —només el PSM i el PCIB voten a favor—. Es indignant que no es tinguin en compte la voluntat expressada pels quasi tots les associacions i entitats radicades als nuclis de població a qui afecta el projecte.

Que es posi en perill la indústria turística de la Badia de Ciutat, una de les concentracions turístiques més importants d'Europa, és qualsevol cosa inconcebible en política que haurien de defensar aquesta indústria com a la més important font de riquesa que avui tenim. Que es posi en perill la netedat i la vida de la fauna i flore de les aigües de la Badia de Ciutat, pel greu perill de contaminació que suposa és una locura. Els que defensen la instal·lació d'aquesta plataforma, són enemics del poble. El poble l'ha de tenir en compte i, a unes properes eleccions votar als partits que defensen els seus interessos.

El mateix es pot dir de la moció presentada pel PSM, referent a la independència de

S'Arenal. En 1971, quan d'any en any dels debats als periòdics locals, a la ràdio, a la televisió, de que a S'Arenal s'hagi creat una revista des d'on s'impulsi aquesta independència, tots els directius dels partits estatals, diguin que no ho tenen clar, és simplement demencial.

El fet de tenir S'Arenal zapat entre dos municipis amb tots els inconvenients que això comporta, el fet d'estar a una distància d'uns 13 quilòmetres tant de Ciutat com de Lluçmajor, el fet de comptar amb una població estable d'uns 15.000 habitants i, amb una població turística d'unes 150.000 persones, no diu res als representants dels Partits estatals.

La voluntat del poble, que no ha estat expressada en referèndum, però, que nosaltres sabem que és del 90 per cent de la població censada a S'Arenal, Ses Cadenes, Es Pillar i Ca'n Pastilla, no es tenida en compte pels partits d'àmbit estatal.

La planificació del territori, la creació de nous municipis als llocs on els darrers 20 anys s'han creat nous nuclis de població a causa del turisme és essencial i urgent. La Agrupació del PSM a S'Arenal continuarà lluitant a fi de que aquesta planificació, la creació d'aquests nous municipis es dugui a terme.

Mateu Joan Florit

## POLLENÇA

Altra vegada un acord de l'Ajuntament es revocat per organismes superiors

### LA COMISSIO PROVINCIAL

### D'URBANISME DONA LA RAO AL PSM

L'Agrupació local del PSM de Pollença, fent ús dels drets que li dona la llei de règim local actual, dins el pla legal, remeté a la corporació local una impugnació sobre els projectes d'urbanització del Pinaret d'Anglada i S'Il·ler. Com altres vegades ha passat, no és va rebre contestació de l'escrit, per això suposarem que va ésser desestimada. El plenari, per voluntat de l'UJD va decidir aprovar els projectes.

El PSM argumentava la seva impugnació fonamentalment en la manca de recursos hidràulics demostrables, ja que no es disposava del contracte de la companyia subministradora. D'altra part, malgrat es pogués subministrar, cosa molt difícil tenint en compte la gran quantitat de metres cúbics diaris, i la manca de reserves, resultaria que la depuradora actual seria insuficient. Això podria provocar o bé una manca d'aigua per a la xarxa urbana, ja que resultaria insuficient per a les superurbanitzacions i pel poble al mateix temps, amb les conseqüents repercussions socials. D'altra part, si la depuradora resultava insuficient, els ves-

sants anirien a la badia amb les conseqüents alteracions ecològiques i afectaria negativament al turisme.

Recordam que altres peticions al nostre Ajuntament, com foren el de normalització del català i sobre el referèndum del mercat, foren també ignorades. Després, les decisions de la corporació foren valorades en sentit contrari per organismes competents i precisament d'acord amb les peticions del PSM.

Com es pot explicar que d'altres organismes, de la nostra administració i governats fins i tot per les mateixes forces que les que comanden a Pollença opinin en contra? El PSM ha demostrat amb aquests fets practicar una oposició coherent i realista, tractant temes d'interès popular, que en cap moment han sabut ésser valorades pel nostre consistori. Esperam que el PSM continuï la seva lluita dins una oposició constructiva i realista.

Tomeu Payeras

## SINEU

### Reflexions una setmana després

Aquí, a Sineu, a vuit dies justos del "dia de les metralletes", res; feina pel qui té la sort de tenir-ne; i, mirai, ara (a les tertúlies dels bars), el "Quini", quins dallons, segrestar al "Quini", pobre allot, quins dallons!

Hores després del passat intent de cop d'Estat, estupefacció general. Negú reacciona, ni per bé ni per mal, afortunadament, que de vegades, els nervis...

Mentre el Congrés de Diputats està immovilitzat, "con las manos bien a la vista, que si no se puede mover esto, eh!", a punta de pistola, molts de sinevers se senten encanonats. Si: Tenc testimoni de gent que tenia perfecta consciència que aquells homes s'estaven jugant la pell vitalícia perquè tu i jo els hi havíem enviat. I no era una sensació agradable, veritat?

Passaren els dies, després de l'alliberament, i va ploure. I els sembrats aixecaren de bell nou la mirada d'enterra. I tothom va poder comprovar que les darreres gelades no havien abatut tota la flor dels ametllers. Encara hi havia bona anyada, ben segur.

Vaig escriure al meu bloc de notes allò que sentia, per aquí i per allà:

—S'han acabades les frivolitats entre partits. I les malcriadeses. I les postures electoralistes. El país necessita la força, la unitat de tots, siguin del signe que sien, per

defensar la democràcia..."

—"Jo, que som un republicà de tota la vida (60 anys, més o menys), vos dic que reconec el paper positiu del Rei durant els succeïts. Jo em trec el capell davant l'home que ha sabut, pogut i volgut atemperar els aconseqüents..."

—"Mal·lamps les putes pistoles!"

—"I aquesta gent que es comporta d'aquesta manera tan grollera vol arreglar Espanya, Déu meu...?"

També, i fent honor a una sinceritat que tenc perfecta consciència que no tothom sap entendre, us he de dir que també vaig sentir comentaris favorables als "golpistes". I se'm varen escarrufar fins i tot les ulleres, tu. Em vaig resistir a apuntar-ho al bloc. Però les paraules tanmateix quedaren esculpides aquí, a la memòria. I les persones (?) I les nostàlgies amagades. I sobretot aquell buit immens dins la formació humana d'un tipus concret de gent DE DUES GENERACIONS!

La resta, les gents a la manifestació, els "SINEU PER LA DEMOCRÀCIA", els "VISCA LA CONSTITUCIO", també són veritats. Vull dir: Necessit aferrar-me a la convicció que són veritats!

En tot i amb això, una abraçada.

Biel Florit Ferrer

## MARIA DE LA SALUT

### Un vespre d'uns vells mariandos

Mestre Pep i l'amo En Toni són dos homes granats, estan damunt sa seixantena, ells són els protagonistes.

Molts d'anys de xerrar fluixet, d'esser mal vists, sentir l'odi contingut i així anys i anys.

Arribà el vespre del 23 i 24 i res sabíem, arribàvem del camp i sentirem una bufada, no ho creiem però més tard ho sentirem, arraconàrem sa bistia, dues grapedes d'aigua per sa cara, es transitor dins sa butxaca i davallàrem a'n es Casino, cosa rara, és que allà erem nos coneixem de tota la vida i ningú gosava dir paraula.

Tocaren les nou i l'informatiu de la televisió no sortia, sa ràdio donà marxa militar, Cristo en Déu quin tremolor! Es sentir això i recordar moments viscuts les meves joventuts tot va ésser un, quan veia un jove compromès volia dir-li que es posàs a córrer.

Dos surets un darrera s'altre i es temps no passava, amb això diuen que el rei sortirà per la televisió, queda alguna esperança, un dubte ho tendrà controlat o diu que s'anirà. Un altre suret i men vaig a ca meua, es temps no passa, dues llesques de pa amb sobrassada i es temps no passa. A València passen coses grosses això ja està fet.

Surt el rei, el trob tranquil, això em dona una esperança. Arriba la matinada i tot pareix que s'acabareix. Havia d'anar a netejar unes voreres però el transitor no em deixava. I es temps que no passa. Allà es migdia la cosa pareix que es compon. Sa dona em diu per anar a dinar i jo no en tenc ganes. Cap feina he fet en tot lo dia i sa passada que duc es pitjor que dues escarades seguides".

Antoni Mas Negre

Si heu de comprar cap electrodomèstic veniu a

# "SUPERMERCADO DEL ELECTRODOMESTICO"

\* CUINES, \* GELERES, \* MAQUINES DE RENTAR,  
\* TELEVISORS, etc.

Carrer Blanquerna, 53. — Ciutat de Mallorca



# El català ¿només una quarta part de llengua oficial?

Vegem les dades legals:

—Segons la Constitució (art. 3)

"1.— El castellà és la llengua espanyola oficial de l'Estat. Tots els espanyols tenen el deure de conèixer-la i el dret d'usar-la".

Per tant, ara, el castellà és la llengua oficial de l'Estat a TOT el seu territori i tot-hom està constitucionalment obligat a aprendre-la. Cal remarcar que abans no hi havia cap norma legal que establís com a oficial de l'Estat la llengua de Castella. En aquest sentit hem reculat.

El mateix art. 3 segueix:

"2.— Les altres llengües espanyoles seran també oficials en les respectives Comunitats Autònomes d'acord amb els seus Estatuts".

I l'Estatut d'Autonomia de Catalunya disposa:

"Art. 3.1.— La llengua pròpia de Catalunya és el català.

2.— L'idioma català és l'oficial de Catalunya, així com també ho és el castellà, oficial a tot l'Estat espanyol".

3.— La Generalitat garantirà l'ús normal i oficial d'ambdós idiomes, prendrà les mesures necessàries per tal d'assegurar llur coexistència i crearà les condicions que permetin d'arribar a llur igualtat plena quant als drets i deures dels ciutadans de Catalunya".

Per similitud és d'esperar que els futurs Estatuts valencians i balears contendran un precepte similar, la interpretació del qual pareix que ha de ser que ara a Catalunya, i més envant a la resta dels Països Catalans, el català i el castellà seran oficials, i que l'ús d'un o altre idioma només dependrà de la voluntat dels ciutadans. Assenyalant de passada que aquest privilegi d'ús oficialment la seva llengua pels catalanoparlants fora del territori on és naturalment parlada, ens és negat als catalanoparlants, gallecs i bascs, essent concitadans tots del mateix estat i tenint per matrius unes llengües que són tan espanyoles com el castellà.

Tornant a la situació de la nostra, és molt important tenir present que l'activitat oficial està DIVIDIDA entre el Govern Central i els respectius governs autònoms i que aquests NO TINDRAN CAP COMPETÈNCIA sobre els serveis que continuïn dirigits des de Madrid, on no hi ha cap interès per normalitzar la nostra cultura, i és ben possible que segueixin funcionant exclusivament en castellà, sigui per mantenir la seva presència aquí o per inèrcia, i a pesar del que diuen els Estatuts.

A més els serveis de titularitat estatal seran servits, almenys dins el futur pròxim, per funcionaris de fora en un percentatge elevat, perquè el seu camp de reclutament és tot el territori de l'Estat, i per tant, normalment desconixeran la llengua del país, també cal comptar que la paperassa oficial gairebé sempre és impresa a Madrid, per allò de la centralització, i distribuïda des d'allà pels arxius i sense reparar si al lloc on va a parar es parla un altre idioma o no. I molt probablement es continuï fent així. En aquest camp, al màxim a què de moment és pot aspirar és a una redacció bilingüe de tot imprès estatal i a que baldament el funcionament intern sigui en castellà, el públic pugui emprar el català en adreçar-se a un organisme estatal, per exemple, complimentant-hi els formularis.

Una mancança seriosa de la Constitució, i terriblement greu de l'Estatut, gairebé una badada incomprensible, és no haver previst una edició catalana del Butlletí Oficial de l'Estat amb el mateix valor oficial de la versió castellana actual, tal i com es va fer amb

Amb l'aprovació de la Constitució i de l'Estatut de Catalunya, l'únic que pel moment afecta a la nostra llengua —i més envant amb els del País Valencià i de les Illes Balears i Pitiuses— la nostra situació idiomàtica ha començat a normalitzar-se molt lentament si bé el problema, lluny de ser resolt, no és ni tan sols clarament plantejat.

la Constitució i l'Estatut mateixos. Val la pena meditar sobre aquest punt imprecisissim. Si no s'arriba a assolir aquesta fita tindrem dues produccions jurídiques superposades, l'estatal en castellà i de validesa general per tot Espanya i la foral exclusiva de Catalunya o de les Illes i que tanta validesa tindrà en versió catalana com castellana, perquè no hem d'oblidar que aquí el castellà seguirà essent oficial (València va veure suprimir el seu dret peculiar i per ara és de dret comú).

Pel que fa a la vida administrativa i als estudis a les facultats de Dret les normes estatals sempre hi seran cabdals, i segons la formació rebuda pels estudiants d'avocat d'avui així serà llur pràctica de demà. I no oblidem que els estudiants de Dret d'avui ocuparan els llocs clau a l'administració del futur com a jutges, notaris, registradors de la propietat i alts càrrecs de l'estat.

Si no s'arriba a disposar d'una versió catalana plenament oficial dels codis civil, penal, mercantil, etc., de totes les normes estatals generals i de la jurisprudència dels Tribunals de Treball, Suprem i Constitucional les nostres facultats de Dret sempre seran facultats castellanes, i, en el millor dels casos, no arribarem més que a una vida jurídica i administrativa traduïda, descolorida i segons molts i estructures foranes.

Ara ja és massa tard per obtenir-ho amb l'Estatut de Catalunya —només una futura esmena podria aconseguir-ho— perquè les normes de les Assembles legislatives autònomes no afectaran per res als serveis de titularitat estatal, de tal manera que si ara una norma del Parlament de Catalunya ordena la traducció de totes les lleis estatals, aquesta versió catalana podrà ésser rebutjada pels serveis que restin dependents de Madrid, allegant que els vol ésser imposada per un organisme, sigui la Generalitat o el Parlament, que NO TE CAP POTESTAT DAMUNT D'ELLS. En canvi l'haurien haguda d'acceptar si vingués imposada per una norma superior, de rang institucional, com la Constitució o l'Estatut. Aquest és tan important, decisiu, perquè és la ÚNICA NORMA AUTONÒMICA QUE AFECTA ALS SERVEIS NO AUTONOMS i és el punt inicial i decisiu des del qual passa a haver-hi a la nostra terra serveis de titularitat escindida, que segons el seu mateix text queden encarrilats pel futur en un sentit o en l'altre.

Una possible solució per aquesta qüestió tan transcendental podria ser que els futurs Estatuts balear i valencià recollissin expressament al seu article l'obligatorietat de la versió nostrada de totes les lleis de l'Estat, que així quedaria institucionalitzada a les Illes i València, i que almenys la recollís la futura llei sobre el català del Parlament de Catalunya pel que fa al Principat malgrat que molt possiblement només serà d'aplicació als organismes autònoms.

El més preocupant pel que fa a la catalanització dels serveis oficials de titularitat estatal és que l'única manera que tenim de fer-ho és o bé amb una redacció escaient

dels Estatuts d'Autonomia o, una vegada en vigor aquests, DES DE MADRID, perquè des del decret de Nova Planta el poder de decidir sobre les nostres propietats fou traslladat allà. Però de Madrid ja sabem quina casta de miracles podem esperar: no entenem els nostres problemes, perquè no els viuen ni els coneixen. I a les Corts Generals els nostres parlamentaris són una minoria que pot ser sempre derrotada en qüestions lingüístiques per la majoria de parla castellana, així sí, ara d'una manera molt democràtica. Vet aquí els possibles perills de la democràcia quan un poble ha perdut el dret de decidir sobre els seus propis problemes interns fonamentals i aquests han de ser tractats i resolts dintre una majoria que no els compren perquè no els té com a propis.

Si no s'assoleix la catalanització d'aquests serveis de titularitat estatal, correm el greu perill de tenir només co-oficialitat d'ambdues llengües als serveis autònoms i oficialitat exclusiva a la pràctica del castellà als estatals. És a dir, per a aquest idioma la meitat del país en exclusiva, l'altra meitat (l'autònoma) repartida entre català i castellà, que se'n portaria tres quartes parts d'oficialitat i la nostra llengua "una quarta part", de tal manera que continuaria a perpetuitat en inferioritat de condicions.

Ahuc se s'assoleix la igualtat estricta oficial pertot arreu, encara la situació no serà fàcil. Pensem que l'equilibri de dues llengües oficials a un mateix territori és molt problemàtic. Llevat d'Irlanda i d'alguns ajuntaments de Finlàndia, a Europa els estats amb més d'un llenguatge oficial no els tenen amb una oficialitat superposada a un mateix territori, sinó separada amb oficialitat exclusiva a les contrades corresponents. La co-oficialitat superposada només es dona a alguns organismes estatals, pocs i que serveixen al conjunt del país, com pugui ser una Ambaixada a l'Estranger. El cas més semblant al nostre, el d'Irlanda, és desesperador: a pesar de la co-oficialitat de l'irlandès al costat de l'anglès, el primer no ha deixat mai de trobar-se en estat agònic, si bé s'ha de puntualitzar que quan es va començar a fer quelcom al seu favor ja era una llengua minoritària al seu propi territori, cosa que encara no passa amb el català, que a més compta amb un poble disposat a la seva salvació i amb mitjans tècnics i científics escaients (premsa, Tv., investigacions de socio-lingüística i

pedagogia, etc.), si bé la tasca no serà fàcil ni curta.

Pel que fa als serveis autònoms no pareix que hi hagi problema. La nostra llengua hi serà plenament oficial, si bé juntament amb el castellà, i segurament s'hi normalitzarà en pocs anys a pesar de dificultats inicials per manca de coneixement del nostre idioma per part dels funcionaris traspassats de l'Estat, inèrcia de fer-ho tot en castellà, etc., però amb el temps s'arreglarà. Baldament de moment només disposarem d'aquests serveis catalanitzats, no cal perdre l'esperança. És el primer pas per introduir la nostra llengua a la vida oficial. Caldrien anys de feina per donar un contingut plenament nostre a tots els serveis que ens siguin traspassats; una vegada feta aquesta feina, sempre hi ha la possibilitat d'anar guanyant més i més terreny per a la nostra llengua, reformar les lleis, etc.

Evidentment la tasca serà difícil, complicada i llarga, però a llarg termini la catalanització creixent de la societat, la pressió social, el joc polític, l'escola, els mitjans de difusió, etc., tot plegat pot portar a la completa catalanització de tots els organismes oficials, siguin o no autònoms, si bé molt possiblement caldran una o dues generacions.

Ara bé, a pesar d'aquest moderatament esperant optimisme, també cal ésser realistes. És l'hora de la veritat suprema. La nostra llengua ja posa en joc les seves darreres reserves, per la senzilla raó de que no disposa d'altres territoris on sigui normalitzada i lliure. SI ES FORAGITADA D'AQUÍ, NO TE ON SOBREVIVIRIA (llevat del minúscul redut de andorrà, on és oficial, però la petita del Principat pirinenc impedeix que sigui un focus irradiador de la nostra cultura). En canvi el castellà arrelat a casa nostra disposa d'una reserva al darrere de molts de milions de parlants i que li són una espècie de reforç que nosaltres no tenim. Si ara perdem aquesta batalla —que ha de ser pacífica i civilitzada— haurém perdut definitivament la guerra. Altre temps un poble podia aguantar segles i més segles d'opressió cultural sense perdre ni la seva llengua ni la seva fesomia, perquè la immensa majoria de la població era analfabeta i no s'integrava dins l'aparell estatal dominant. Pobles com el grec, el txec o l'hongarès foren dominats durant cents d'anys per turcs o austríacs sense desnaturalitzar-se. Avui aquesta resistència tan perllongada ja no és possible. Amb la massificació escolar i la televisió basten uns pocs generacions —molt poques— per esborrar per complet del mapa qualsevol cultura. Per això o guanyam ara l'ús escolar i oficial del català a tots els nivells i a tots els mitjans audiovisuals —molt especialment a la televisió— o haurém perdut definitivament la darrera oportunitat històrica que ens queda per a no desaparèixer com a poble: ja no en tornarem tenir d'altra.

Un Foner inquer

## MALLORCA SOCIALISTA

C/. Temple n.º 7 - Ciutat de Mallorca - I

Tels. 22 14 14 - 22 16 26

### BUTLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

Nom \_\_\_\_\_

Adreça \_\_\_\_\_

Població \_\_\_\_\_ Tel. \_\_\_\_\_

M'interessa una subscripció:

☐ Anual 500 ptes.

☐ Anual 1.000 ptes. (Ajuda)

Forma de pagament:

☐ Rebut domiciliat a un Banc

Banc \_\_\_\_\_ Suc. \_\_\_\_\_

Compte n.º \_\_\_\_\_ Titular \_\_\_\_\_

☐ Enviaré l'import Taló n.º \_\_\_\_\_

Gir Postal \_\_\_\_\_

Signatura, \_\_\_\_\_

Per la vostra comoditat (i la nostra) domiciliem els pagaments al banc

Retalla i envia

a

mallorca socialista

C/. Temple, 7 Ciutat

Tel. 22 14 14

# BOTES BOTES

per a tots,  
homes, dones, nins...  
tot l'any!



C/. Miguel Munar, s/n  
(davant escoles nacionals) LLUCMAJOR



# Música i cultura popular

per Victori Planells

Fa mig any publicava a la Columna de Foc (Última Hora) uns articles titulats "Música mediterrània". Intentava llavors un "apropament als sons mediterranis mitjançant els sons de Les Pitiüses... una porta oberta a la suggerència, a la reflexió i a la recuperació del nostre llenguatge musical col·lectiu". Aquell panorama, bàsicament estructural, volia ésser el començament d'una reflexió socio-sonora.

## CAMINS PER A LA RECUPERACIÓ CULTURAL

Dins la tasca de redreçament de la nostra cultura nacional es reconeix la importància de recuperar la nostra tradició. Però més enllà d'això ens hem de preguntar quins són els elements progressistes i quins els conservadors, quins són els criteris de regit per a destriar els elements de progrés dins la nostra cultura tradicional.

Davant la nostra tradició hi ha postures, valoracions funcionals diferents. A l'hora d'establir els criteris essencials no hi ha entesa perquè els sectors socials que generen les pautes culturals tampoc són els mateixos ni tenen idèntics interessos.

Una recuperació "pura" és la que solen emprendre els folkloristes de tradició culta, els intel·lectuals i musicòlegs, pertanyents als sectors hegemònics de la societat. És una opció estàtica i a-històrica que redueix la cultura popular a un conjunt de pautes aïllades de la dinàmica col·lectiva de la pròpia comunitat. Això permet fàcilment la caricatura opressiva (Los Coros y Danzas), el "show" turístic, i impossibilita l'arrelament, la retrobada de les pròpies tradicions.

Hi ha un segon camí de recuperació. Per a fer-lo entenedor són aclaridors els mots d'En Gramsci:

"Es pot dir que fins ara el folklore s'ha estudiat com element pintoresc. Caldria estudiar-lo com a concepció del món i de la vida enfrontada a les concepcions oficials del món".

Cada grup social té la seva cultura. Si la cultura oficial i hegemònica s'insereix dins tot el teixit social mitjançant els aparells ideològics, la cultura popular serà la cultura de resistència, d'alliberament de les classes subalternes en el seu marc nacional. I dins una nació oprimida el combat per a fer hegemònica la cultura popular ha d'ésser eix de l'alliberament nacional. Per a mi aquesta és la veritable cultura nacional-popular.

Per a fer possible l'hegemonia d'aquesta cultura és important el seu enriquiment. N'Alan Stivel diu:

"En el centre de la meua música hi ha el caràcter orfè, cèltic, però hi ha també una component mundial".

I canta:

"Trencarem les altes murades que no ens deixen veure la mar... oferirem els nostres ulls al món... farem caure la pluja dalt del món assassinat".

Fent un paralelisme no estrictament formal amb la dialèctica política, podem parlar de la fruitosa solidaritat. "Dels meus dolors uns pocs són meus i els altres de la humanitat" diu la Cançó pensadora de l'eivissenc Marià Villangómez.

## UNA OPCIO CULTURAL NACIONAL-POPULAR

La cultura popular sonora civilsenca i formenterera és bàsicament mediterrània, no euro-americana: Allunyada del so fixat, de les escales semitonals, de les informacions harmòniques de la polifonia, i dels instruments d'afinació mecànica. És una expressió cultural bàsicament percutiva, vinculada als batecs fisiològics; no podem oblidar que les primeres experiències rítmiques s'empel·len d'ex-

pressions orgàniques (renous cardiovasculars, moviments de l'aparell respiratori i del locomotriu). Però es tracta també d'una cultura no evolucionada històricament. Una situació d'opressió colonial no ens ha deixat construir diacrònicament les pròpies pautes culturals. Aquest és, esquemàticament, el nostre folklore sonor enfrontat amb la cultura oficial-colonial del "Que viva España" i dels "Bailes típicos" i enfrontat també amb la cultura oficial dels "redreçaments" desarrelats del context. Ambdues coses són cultura oficial, cultura no popular.

Enllà de la mar trobam fenòmens enriquidors per a nosaltres: El semió ja no és la fita del cromatisme sonor (vgr. les experiències dels Beatles o les atonalitats d'En Frank Zappa). Les melodies s'han seccionat retrobant primitives ritmicitats. S'ha fet una trencadissa dels conjunts harmònics. La música folk i folk-rock ha arrelat... etc.

No tot però dins la cultura sonora actual té continguts de progrés: Els Sex Pistols, simbòlics punks pan-icnoclastes, foren potenciat per una multinacional amb finançament d'un antic nazi. D'ençà 1972 el "reagge" falseja primicitats percütives, i la "música-disc" reflecteix conegudes experiències de psicologia de la conducta (els sons greus produeixen reaccions de massificació). Tampoc els "cultismes" populars: Neil Diamond, Mike Olfield i molts d'altres, han superat el populisme de pinzellada al bell mig de sintaxis sonores esgotades i decadents, encara que aferradissos si voleu.

Un país que pateix una cultura de dominació reclama un projecte cultural popular, eix de referència i participació activa per a amples sectors socials tot consolidant ideològicament així un veritable bloc de progrés capdavanter en la tasca d'alliberament nacional.

Hem de fer un esforç per a retrobar l'estètica de l'expressió dels nostres sectors populars, comprendre i endegar el seu missatge d'embransida per a l'hegemonia de l'alliberament, tot apropant-nos a les diverses experiències culturals, en aquest cas sonores, nacional-populars.

# Un programa de política cultural

Fa més de dos-cents-cinquanta anys que l'Estat espanyol oprimeix i discrimina la nostra llengua i cultura amb l'objectiu d'eliminar la nostra identitat cultural i, d'aquesta manera, destruir-nos com a comunitat nacional clarament definida. L'objectiu era/és convertir-nos en un poble despersonalitzat, sense caràcter, fàcilment domesticable, en tot moment submís a les ordres arribades des de Madrid.

Avui la situació ha canviat molt poc. La nostra llengua és ensenyada a l'escola durant tres hores a la setmana, igual que el francès o l'anglès, mentre que la castellana ho és durant cinc, la televisió de Madrid emet durant deu hores en castellà i només uns vint-i-cinc minuts en català per a les nostres illes; els periòdics també són en castellà, i els indicadors de les carreteres, i els impresos de les oficines de l'administració pública, i tantes altres coses més. Endemés la Constitució Espanyola és totalment discriminatòria amb les llengües no castellanes de l'Estat: estableix que hi ha una llengua superior que tothom té el deure de conèixer (el castellà) i unes altres de segona categoria (català, basc, gallec) que també podran ésser utilitzades juntament amb la llengua castellana. Dins el territori de Mallorca, la llengua catalana parlada per la immensa majoria dels mallorquins té la categoria d'estrangera. En canvi, el castellà fins i tot a fora de casa té tots els privilegis i tots els favoritismes. Encara avui, els nins i les nines mallorquines estudien una història, una geografia, una literatura... que no són les seves. Veim, idò, com el poder de l'Estat continua robant actualment als estudiants mallorquins el coneixement del seu País, tan poc nostre encara.

La tasca dels ajuntaments pot ésser molt important de cara al recobriment cultural del nostre poble. Els organismes de poder local —encara que tinguin poques atribucions i escassos recursos econòmics— poden contribuir decisivament a que els ciutadans

adquireixin un coneixement del patrimoni cultural que ens caracteritza com a nació i, al mateix temps, poden desplegar una actuació eficaç en el camp de la normalització de l'ús públic del català dins l'espai del municipi. Els ajuntaments, amb una política cultural de signe nacional, poden neutralitzar els efectes despersonalitzadors que diàriament produeixen els grans mitjans de comunicació de masses —cine, televisió, premsa...— i, a la vegada, aportar un gra d'arena a la tasca de reconstrucció cultural i nacional de Mallorca, de les illes Balears. És urgent mallorquinitzar Mallorca si no volem que desapareixi la nostra personalitat com a poble. I això significa: ésser conscients de qui hem estat i de qui som, convertir el català en el primer idioma oficial del nostre territori, aconseguir institucions d'autogovern que ens permetin ésser els timoners de la nostra història futura... Mitjançant una política cultural nacionalista reforçarem la nostra identitat nacional, avui en crisi a causa de l'agressió constant del poder centralista. Sense una identitat col·lectiva sòlida, difícilment aconseguirem un Estat d'Autonomia que representi un mínim grau d'autogovern. La història ens demostra que només guanyem la seva llibertat els pobles forts i amb coratge.

Una política cultural nacionalista serà el mitjà a través del qual adquirirem un coneixement profund del patrimoni cultural que el passat ens ha llegat —una llengua, una història, uns costums, unes tradicions, unes formes de vida i de pensament, unes realitzacions artístiques i materials, un paisatge...— i, a partir d'aquest coneixement, el poble l'enriquirà amb la seva acció creadora. La cultura serà el pal de paller de la identitat nacional del nostre poble.

## 1. OBJECTIUS GENERALS DE LA POLÍTICA CULTURAL:

a) Estimular i facilitar als ciutadans el

coneixement del patrimoni cultural —passat i present— del seu País.

b) Aconseguir una real normalització de la nostra llengua i de la nostra cultura, les quals han de ser considerades les úniques pròpies del País. No som un poble amb dues llengües i amb dues cultures, encara que així ens ho vulgui fer creure l'Estat centralista. Normalització lingüística i cultural significa que s'utilitzi exclusivament la llengua i la cultura pròpies en els diferents nivells de la vida pública, administrativa, escolar... Aquest ús exclusiu és perfectament compaginable amb l'estudi i l'aprenentatge d'altres idiomes i d'altres cultures, en primer lloc la castellana —pròpia de bona part dels territoris de l'Estat—, i, després d'altres idiomes europeus. Per arribar a aquest objectiu final s'han de recórrer diverses etapes: s'ha de realitzar un procés d'educació de considerables sectors de la societat, encara avui enlluernats davant el mite d'una cultura espanyola superior —en aquest cas, s'entén per cultura espanyola la cultura castellana que, prèviament manipulada, el poder centralista ha imposat per la força a tot el territori de l'Estat— i convençuts que la seva llengua i cultura pròpies són de tercera categoria i tenen un valor purament local. Evidentment, aquesta política de normalització lingüística i cultural ha de respectar les opcions diferents que, llurement i de manera individual, puguin elegir alguns sectors dels ciutadans. Igualment, cal respectar les formes culturals dels immigrants, als quals, però, se'ls ha de fer veure que el patrimoni cultural mallorquí és de tots els homes i dones que viuen i treballen en el País i que a tots ells els correspon utilitzar-lo i transformar-lo.

c) La política cultural ha de ser plenament democràtica. La llibertat de creació i d'expressió cultural han de ser dos drets

inviolables. S'ha de prendre presentment una oferta cultural diversificada amb l'objectiu de satisfer les múltiples necessitats culturals existents dins la població (segons les edats, les aficions, etc.); s'ha de donar suport a totes les iniciatives culturals espontànies i creatives, facilitant-ne la seva realització i la seva circulació; s'ha de donar a tothom les mateixes possibilitats de participar en qualsevol tipus d'activitat cultural, independentment de la seva classe social o adscripció política; s'haurà d'informar el més àmpliament possible de tots els actes culturals que se realitzin, procurant que la notícia de la celebració de l'acte arribi a gairebé la totalitat dels ciutadans a través de cartells en els llocs públics (carreers, cafès, etc.) o de comunicacions escrites directes: l'èxit d'un acte cultural és fonamentalment el resultat d'una bona campanya de propaganda pública.

d) Desenvolupament de la persona humana qualsevol que sigui la seva formació i la seva situació econòmica i socio-cultural. Per desenvolupament de la persona humana s'entén l'aprofitament des de la infantesa de totes les facultats físiques, afectives, intel·lectuals i espirituals. La formació cultural ha de pretendre l'adquisició de coneixements, desenrotllar el sentit crític (capacitat de forjar-se una interpretació personal dels fets i de les idees), fomentar la creativitat i el desig d'aprendre i de formar-se. Els ciutadans no han de ser consumidors passius d'uns productes culturals fabricats des de dalt sinó actors i subjectes creadors. A més a més, la cultura ha de dotar a les classes populars d'una capacitat d'anàlisi crítica que li serveixi d'instrument per a desenvolupar una acció transformadora sobre la societat.

Damià Pons